

KONCEPTUALNE METAFORE U POLITIČKIM INTERVJUIMA

Nikolina Borčić

IZLAGANJE SA ZNANSTVENOG SKUPA / UDK 32:316.77(497.5), 32:81'373.612.3, 32.019.5 /
PRIMLJENO: 31.08.2010.

SAŽETAK Članak predstavlja prikaz istraživanja uporabe konceptualnih metafora u političkim intervjuima u hrvatskim dnevnim novinama i tjednicima. Jezik uspješnih političara jest persuazivan jezik, oni nas uvjeravaju u predodžbu dobrog i lošeg. Politički lideri pokreću birače koristeći visoko efektne retoričke strategije, kao što je konceptualna metafora. Prema našem mišljenju izbor određene metafore često predstavlja osnovno sredstvo persuazivnosti. Polazeći od navedenog, analizirali smo uporabu metafora provodeći pritom kvalitativnu i kvantitativnu analizu teksta s naglaskom na identifikaciju izvorne domene. Korpus obuhvaća 49266 riječi iz 40 političkih intervjuja s Jadrankom Kosor, Vesnom Pusić, Ivom Sanaderom te Stjepanom Mesićem. Rezultati istraživanja pokazuju kako se metafore koje koriste analizirani političari uglavnom temelje na personifikaciji te na izvornim domenama putovanja i rata/konflikta.

KLJUČNE RIJEČI

KONCEPTUALNA METAFORA, ANALIZA METAFORA, IZVORNA DOMENA, CILJNA DOMENA,
POLITIČKA KOMUNIKACIJA, JEZIK POLITIKE, POLITIČKI INTERVJU, PERSUAZIVNOST

Bilješka o autorici _____

Nikolina Borčić :: Veleučilište VERN' :: nikolinaborcic@gmail.com

UVOD

Cilj je ovog rada analiza realizacije konceptualnih metafora. Korpus istraživanja jesu politički intervjui iz hrvatskih dnevnih novina te tjednika. Politički iskazi u sebi sadrže poruku emitenta recipijentu. Osobe u svojim intervjuima uglavnom iznose svoj pogled na stanje stvari. Upravo je taj stav ono što razlikuje jednu stranku od druge, jednu osobu od druge. Analizom su obuhvaćeni intervjui s Jadrankom Kosor, Vesnom Pusić, Ivom Sanaderom te Stjepanom Mesićem.

Rad se sastoji od tri dijela. Prvi, teorijski dio rada obuhvaća kratka objašnjenja osnovnih termina vezanih uz jezik politike, tekstnu vrstu politički intervjui te metafore. U središnjem, glavnom dijelu rada, analizi korpusa, detaljnije je opisano empirijsko istraživanje, počevši od metodološkog objašnjenja do prikaza samih rezultata istraživanja. Prikazani su rezultati analize koji se odnose na konceptualne metafore te na njihove izvorne domene. U trećem dijelu ovoga rada rasprava je o rezultatima istraživanja. Rezultati su predstavljeni posebno za svaku intervjuiranu osobu. U završnom dijelu rada također je i zaključak u kojem se nalazi poopćeni prikaz rezultata analize te smjernice za daljnju razradu.

TEORIJSKA POZADINA

Tekstna vrsta politički intervjui i jezik politike

Korpus istraživanja čine tekstovi, odnosno politički intervjui. Politički intervjui jest hijerarhijski strukturiran slijed govornih činova. Pragmatički model opisa teksta shvaća tekst kao sredstvo djelovanja, odnosno kao složenu jezičnu radnju. Ovaj koncept ima svoje korijene u teoriji govornih činova¹ prema kojoj se govorni činovi shvaćaju kao komunikacijske jedinice koje se sastoje od više simultano realiziranih činova, dakle od lokucije/iskaza, propozicije/sadržaja, ilokucije/intencije te perlokucije, tj. kauzalnih učinaka. Naša se analiza temelji na Brinkerovu modelu analize pisanog diskursa (Brinker, 2005). Tekstna se lingvistika² razvila šezdesetih godina 20. stoljeća kad se kao zasebna jezikoslovna disciplina pojavila u Europi, osobito u Njemačkoj i Nizozemskoj. Za osnovnu jedinicu tekstne lingvistike³ (Ivanetić, 2003: 3) u Hrvatskoj još ne postoji ustaljen izraz. Hrvatski autori upotrebljavaju izraze žanr (npr. Ivanetić, Velčić) i tekstna vrsta (npr. Glovacki-Bernardi) za različite vrste uporabnih tekstova. U ovom radu upotrijebljeni su pojmovi tekstna vrsta, emitent te recipijent. Glovacki-Bernardi (2004: 49) tekstom smatra svaki oblik jezične komunikacije ili, šire shvaćeno, oblik socijalne interakcije. Brinker (2005: 15-21) označava tekst kao ograničen slijed jezičnih znakova koji je u sebi koherentan te koji kao cjelina signalizira prepoznatljivu komunikativnu funkciju. Komunikativna funkcija realizirana u tekstu predstavlja komunikativnu namjeru emitenta. Svaka vrsta teksta realizira najmanje jednu ko-

¹ Usp. Searle 2003.

² Tekstna lingvistika istražuje strukturu i funkciju teksta te sustavne odnose među elementima cjeline, opisuje opće uvjete konstitucije i recepcije teksta kojima nesvjesno raspolaže kompetentan govornik u konkretnoj komunikacijskoj situaciji (Adamzik 2004: 29-30).

³ Tekstna je lingvistika slična analizi diskursa koja se provodi u anglosaksonskom govornom području.

munikativnu funkciju koja ima velik utjecaj na gramatičku i semantičku strukturu teksta⁴ (usp. Brinker, 2005). Jezik političara i političarki izražava izravne i neizravne namjere emittenta putem izravnih i neizravnih oblika jasnog ili skrivenog sadržaja. Političar, odnosno političarka informira čitatelje, privlači pozornost na rečeno te uvjerava u istinitost istog. Često se istim jezičnim sredstvima ostvaruje nekoliko funkcija: informativna, apelativna i persuzivna koje su, prema našem mišljenju, funkcije koje se realiziraju u političkim intervjuima. Od navedenih funkcija dominantnom smatramo persuzivnu funkciju⁵. Uporaba konceptualnih metafora u jeziku politike ostvaruje persuzivnu jezičnu funkciju na dvije razine, putem opisa i analize određene političke teme te utjecaja na to kako se recipijenti (svjesno ili nesvjesno) osjećaju u odnosu na određeni koncept. Poznato je da jezik može utjecati na mišljenje, može upravljati ponašanjem te podupirati svijest grupe (Dürscheid, Kircher, Sowinski, 1995: 20-24). U skladu s tim upravo uporaba konceptualnih metafora omogućava neizravnu manipulaciju jezičnim sadržajima.

U primjeru

● (1) "HDZ je izgleda *nervozan*" (SM 1)

izraz *nervozan* upućuje, prije svega, na konceptualnu metaforu *HDZ/STRANKA JE OSOBA*. Prema tome jednu stranku nesvjesno percipiramo kao osobu koja je nervozna, što u nama može proizvesti osjećaj nepovjerenja, ovisno o temi u dijelu teksta u kojem se izjava pojavljuje.

O metafori

Metaforom su se još od antičkog doba bavili jezikoslovci, pisci i filozofi. Budući da je tema rada konceptualna metafora, u teorijske okvire uključit ćemo samo teoriju koja se odnosi na konceptualne metafore u kognitivnoj lingvistici. Pritom ćemo objasniti onaj dio teorije na kojem temeljimo istraživanje. Kognitivna se lingvistika konceptualnom metaforom bavi od 1980. godine, kada je nastao prvotni model Georga Lakoffa te Marka Johnsona. Lakoff i Johnson uvode spoznaju kako je svakodnevni život protkan metaforičkim izrazima te da je metaforizacija zapravo temeljna za razumijevanje jezika. Metafore nas okružuju čak i kad ih nismo svjesni (Lakoff, Johnson, 2004: 11), a ostvaruju se ili kao proizvodi svjesne jezične strategije ili kao nesvjestan utjecaj društvenog okruženja. Skup metafora s jedne strane oblikuje čovjekovo shvaćanje određene situacije, a s druge strane čovjek se njima koristi komunicirajući o određenoj osobi i/ili situaciji.

Konceptualna metafora, kao "krovna institucija" metaforičkog izražavanja, utkana je u mišljenje govornika nekog jezika. Ona se sastoji od izvorne i ciljne domene te predstavlja kognitivnu sposobnost povezivanja značenja tih dviju domena. Izvorna domena omogućava shvaćanje ciljne domene (Lakoff, Johnson, 2004: 7-14). Realizacija konceptualnih metafora u jeziku vidljiva je u uporabi jezičnih metaforičkih izraza, odnosno lingvističkih

⁴ John Rogers Searle (usp. Searle, 2003) dao je najpoznatiju funkcionalističku klasifikaciju govornih činova. Njegova se klasifikacija temelji na mogućnostima djelovanja/činjenja riječima, odnosno na govornikovim namjerama. Kao još neki autori i Brinker (2005: 112-129) je preuzeo Searlovu tipologiju govornih činova.

⁵ Smatramo da je u jeziku političara/političarki te u jeziku reklama uz apelativnu prisutna i persuzivna funkcija. Stoga ćemo uzeti u obzir i persuzivnu funkciju te se u objašnjenju iste pozvati na Eromsa (2008) i Janich (2003).

metafora. Lingvističke se metafore mogu sastojati od jedne ili više riječi. Navedeno je vidljivo u ovim primjerima:

- (2) S moje je strane to bilo dobronamjerno jer *sam se time borio* za afirmaciju stanovitih političkih ciljeva. (SM 1)
- (3) Šeks je, s druge strane, opet *branio* poziciju svoje stranke s kojom se često nisam slagao. (SM 1)
- (4) Moram naglasiti da *sam se* i kao oporbena zastupnica *borila protiv* loših poteza koji se tiču obitelji u tadašnjoj Račanovoj vladi, kao što sam za te programe zadužena i danas u Vladi, ali ništa ne bih mogla napraviti da nije bilo iskrene potpore premijera Sanadera. (JK 4)

U navedenim primjerima vidljivo je tumačenje jednog pojma pomoću drugoga. Na izvornu domenu *rata/konflikta/sukoba* nedvojbeno nas upućuju metaforički jezični izrazi *borio sam se za* (2), *branio je* (3) te *borila sam se protiv* (4). Kontekstualni indikatori ukazuju na *raspravu/političku raspravu* kao ciljnu domenu. Dakle možemo zaključiti kako se određeno znanje vezano uz pojmove *rata/konflikta/sukoba* preslikava na pojam *rasprava*. Na taj način jezične primjere (2)-(4) možemo svesti na konceptualnu metaforu *RASPRAVA JE RAT* (Lakoff, Johnson, 2004: 75). Konceptualna metafora ili njezin deskriptivni poopćeni oblik *ciljna domena je izvorna domena*, dakle predstavlja preslikavanje (engl. *mapping*) dijela znanja o određenom pojmu iz izvorne domene na ciljnu domenu (Stanojević, 2009: 341). Vratimo li se jezičnim primjerima (2)-(4), možemo pretpostaviti ova konceptualna preslikavanja:

Tablica 1. Preslikavanja kod konceptualne metafore *RASPRAVA JE RAT*

izvorna domena: <i>rat</i>	ciljna domena: politička rasprava	primjer
domaća vojska	sudionici rasprave	(1), (2), (3)

Proces preslikavanja⁶ dijelova domena odvija se prema iskustvenoj utemeljenosti. Prema Lakoffu i Johnsonu tako iskustvena utemeljenost (engl. *grounding*) konceptualne metafore *RASPRAVA JE RAT* proizlazi iz rasprostranjenosti fizičkog sukoba među ljudima i životinjama (Lakoff, Johnson, 2004: 75-79). Izvorna domena *rata* strukturira naše znanje o političkim diskusijama na temelju znanja o sudionicima te o ratnim aktivnostima. U mapiranju je vidljivo djelomično preslikavanje semantičkog polja pojma. Tako se primjerice kod konceptualne metafore *TEORIJE SU ZGRADE* (usp. Lakoff, Johnson, 2004), odnosno u našem korpusu kod inovativne konceptualne metafore *STRANKA JE ZGRADA*, preslikavaju temelji, ali ne i pragovi, prozori i ostalo (Lakoff, Johnson, 2004: 59-67), kao što je vidljivo u primjeru (5):

- (5) I to upravo zbog njih koji su *temelj* HDZ-a. (JK 5)

Lakoff i Johnson (2004: 75-83) smatraju kako je konceptualna metafora sredstvo koje omogućuje razumijevanje složenih domena pomoću onih jednostavnijih koje su bliže na-

⁶ Lakoff razlikuje ontološka preslikavanja, epistemička preslikavanja te posljedice. Više u: Lakoff, 1987: 286-389; Lakoff, Johnson, 1999: 384-385.

šem iskustvu. Grady (1999: 87-88) tvrdi kako jednostavnost izvorne domene omogućava njezinu bolju učinkovitost u obliku veće mogućnosti svjesne manipulacije određenim predodžbama. Navedeno smatramo bitnim za jezik politike ako uzmemo u obzir kako političari svjesno apeliraju na emocije čitatelja/gledatelja tako da promoviraju svoja politička uvjerenja te pritom traže da ih (potencijalni) birači prihvate.

Opseg rada ne dopušta detaljno prikazivanje svih teorija i podjela vezanih uz konceptualnu metaforu pa ćemo samo ukratko navesti jednu podjelu prema Lakoffu i Johnsonu (usp. 2004). Navedeni autori razlikuju strukturne, orijentacijske i ontološke metafore. Kod strukturnih metafora jedan se koncept strukturira pomoću drugoga, a primjeri takvih metafora jesu *ŽIVOT JE PUTOVANJE* ili *VRIJEME JE NOVAC*. Kod orijentacijskih se metafora cijeli sustav pojmova organizira u odnosu na drugi, kao u primjerima *ZDRAVLJE I ŽIVOT SU GORE, BOLEST I SMRT SU DOLJE*. Orijentacijske metafore utemeljene su na našem fizičkom i kulturnom iskustvu. Iskustva s konkretnim fizičkim predmetima, a osobito tijelom, stvaraju podlogu za tvorbu ontoloških metafora. Kod ontoloških metafora događaji, aktivnosti i emocije postaju zaokruženi entiteti ili fizičke stvari, što uglavnom nastaje reifikacijom, odnosno konkretizacijom apstraktnoga. Lakoff i Johnson kao ontološke metafore navode primjerice metaforu *INFLACIJA JE ENTITET* ili *DUŠA JE LOMLJIV OBJEKT*.⁷

Navedena je samo ova klasifikacija konceptualnih metafora zato što metafore obuhvaćene ovim istraživanjem uglavnom možemo karakterizirati kao strukturne metafore, što je vidljivo u sljedećim primjerima metafora:⁸

- Bavljenje politikom je putovanje
- Bavljenje politikom je sudjelovanje na (sportskom) natjecanju
- Bavljenje politikom je sukobljavanje
- Država je osoba
- Institucija je osoba
- Politička stranka je osoba
- Politička stranka je zgrada
- Politički izbori su (sportsko) natjecanje
- Rasprava je rat
- Sudjelovanje na političkim izborima je sportsko natjecanje
- Svrhe su destinacije
- Ulazak u Europsku Uniju je cilj putovanja

U ovom smo radu odabrali samo navedenu podjelu kako bismo ukazali na način tvorbe metafora.

Ukratko ćemo se osvrnuti na objašnjenje pojma konvencionaliziranosti te inovativnosti metafora⁹, odnosno metaforičkih jezičnih izraza. Razinu konvencionaliziranosti jezičnog izraza određuje jasnoća veze između izvorne i ciljne domene, odnosno u kojoj mjeri

⁷ Navedene su metafore preuzete iz Lakoff, Johnson, 2004.

⁸ Metafore su navedene abecednim redoslijedom. Više o navedenim metaforama u poglavlju 3.

⁹ Usp. Lakoff, 1987; Žic-Fuchs, 1992; Kövecses, 2002: 29-32.

određeni izraz priziva konceptualnu metaforu (Stanojević, 2009: 360). Primjere inovativne i konvencionalizirane metafore možemo vidjeti u izjavi Jadranke Kosor:

- (6) Neki nisu vjerovali da se mala od kužine može pretvoriti u *kapetana broda* i da neće biti ničija *lutka na koncu*.¹⁰

Metaforički jezični izraz *kapetan broda* ukazuje na preslikavanje znanja o vodećoj poziciji iz izvorne domene *upravljanja brodom* u ciljnu domenu *upravljanja politikom*. Dakle inovativna bi metafora glasila *UPRAVLJANJE DRŽAVOM JEST UPRAVLJANJE BRODOM*. Inovativne metafore nastaju kao posljedica aktualnosti neke teme, određene su društvenim kontekstom, predstavljaju ili kombinaciju postojećih metafora ili uvođenje novih.

U posljednje vrijeme teži se shvaćanju kako se konceptualna metafora sastoji od komponenata, metafora koje su ili bliže iskustvu govornika ili proizlaze izravno iz iskustva. Na temelju komponenata nastaju tada složenije metafore (Stanojević, 2009: 344-345). U primjeru (6) dokazuje se navedeno, pri čemu je riječ o konvencionaliziranoj metafori. Prema tome navedeni jezični izraz *lutka na koncu* sugerira konceptualne metafore *JAVNI DOGAĐAJ JE KAZALIŠNA PREDSTAVA* te *BAVLJENJE VISOKOM POLITIKOM JE JAVNI DOGAĐAJ*. U našoj su kulturi navedene metafore visoko konvencionalizirane jer njihovo razumijevanje ovisi o perceptivnim i predodžbenim mogućnostima govornika nekog jezika, a naša kultura poznaje kazalište kao javni događaj.

ISTRAŽIVANJE

Teorijska pozadina istraživanja

Temeljnu podlogu ovog rada¹¹ čini istraživanje engleskog lingvиста Charterisa-Blacka (2005) koji je uporabu konceptualnih metafora prikazao u izričaju najvažnijih engleskih i američkih političara, pri čemu je naglasak stavio na izvornu domenu u iskazima. Jonathan Charteris-Black proučava pisane diskurse visokopozicioniranih političara 20. stoljeća na anglosaksonskom i američkom području. Njegovo istraživanje obuhvaća analizu govora Winstona Churchilla, Martina Luthera Kinga, Margaret Thatcher, Billa Clintona, Tonyja Blaira te Georga Busha i Georga W. Busha. Grafikon 1 prikazuje najučestalije izvorne domene u zbroju cijelog korpusa Charterisa-Blacka.

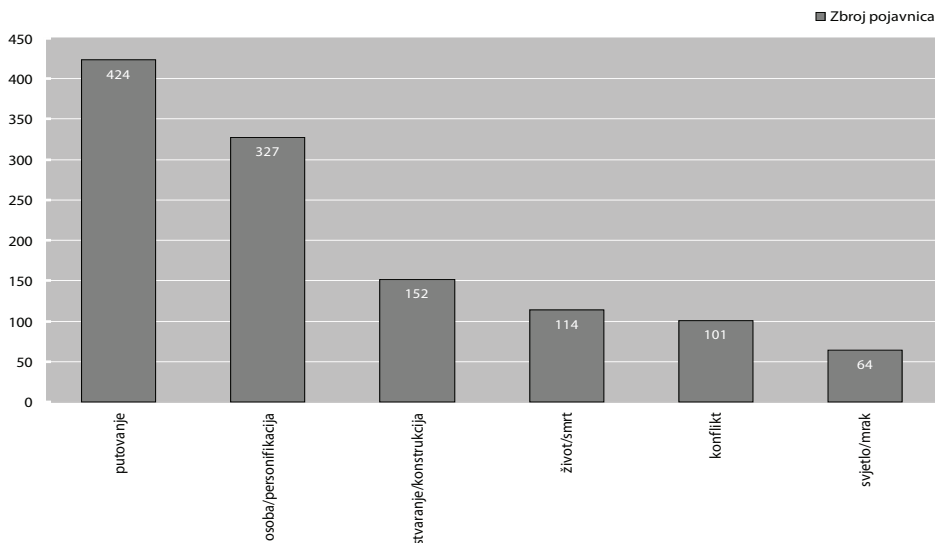
Cilj istraživanja

U istraživanju je naglasak stavljen na identifikaciju izvornih domena. Cilj je našeg istraživanja pokazati postoje li razlike u uporabi izvornih domena kod hrvatskih političara/političarki u odnosu na navedene engleske i američke političare. Istraživanje je provedeno u svrhu pokušaja usustavljanja proučene literature u odnosu na konceptualne metafore

¹⁰Iskaz iz intervjua za Novu TV, siječanj 2010., izvor: <http://www.jutarnji.hr/jadranka-kosor--voli-parabole--a-inspiraciju-crpi-iz-kucanskih-poslova/736795/> (12.05.2010.).

¹¹Ovo istraživanje predstavlja dio istraživanja koje se provodi za potrebe doktorske disertacije Nikoline Borčić pod naslovom *Konceptualna metafora i semantička polja u tekstnoj vrsti politički intervjua u odnosu na rodne osobitosti*.

te primjenjivanja teorijskih teza na slučajno odabrani ograničeni korpus. Smatramo da je time dana osnova za daljnja istraživanja.

▲ Grafikon 1.

Izvorne domene metafora prema učestalosti
(Charteris-Black, 2005: 213-227)

Korpus

Način prikupljanja podataka Korpus koji čini četrdeset političkih intervjua, odnosno 49266 riječi¹², potpuno je preuzet iz arhiva dnevnih listova (*Večernji list*, *Jutarnji list*, *Slobodna Dalmacija*, *Novi list* i *Vjesnik*) te iz dva tjednika (*Globus* i *Nacional*). Vremenski je razdoblje ograničeno na intervjue koji su objavljeni od 2000. do 2010. godine. Analizirali smo intervjue s Jadrankom Kosor, Vesnom Pusić, Ivom Sanaderom te Stjepanom Mesićem. Za svaku političarku, odnosno političara pronađeno je prvotno oko 50 intervjua. Jedinice ulaze u uzorak metodom slučajnog odabira. Primjenom algoritma slučajnih brojeva izabrano je od 9 do 12 intervjua sa svakom gore navedenom osobom; kriterij je bio da ukupni zbroj riječi iskaza iznosi oko 12500. Na taj smo način željeli osigurati objektivnost analiziranog korpusa, odnosno osigurati da svaka jedinica iz okvira izbora ima jednaku vjerojatnost da bude izabrana. Možemo zaključiti da je naš korpus sustavni slučajni uzorak.

Korpus je podijeljen u četiri potkorpusa, a svaki se odnosi na jednu intervjuiranu osobu. Radi bolje preglednosti analizirane smo intervjue popisali u okviru tablica koje se nalaze na kraju rada. Intervjui su označenim početnim slovima imena i prezimena te brojem. Radi lakše čitljivosti u tekstu je uz citat kao izvor navedena opisana oznaka te broj intervjua iz tablice u kojoj se nalazi popis intervjua.

¹² Novinarska pitanja ne ulaze u korpus.

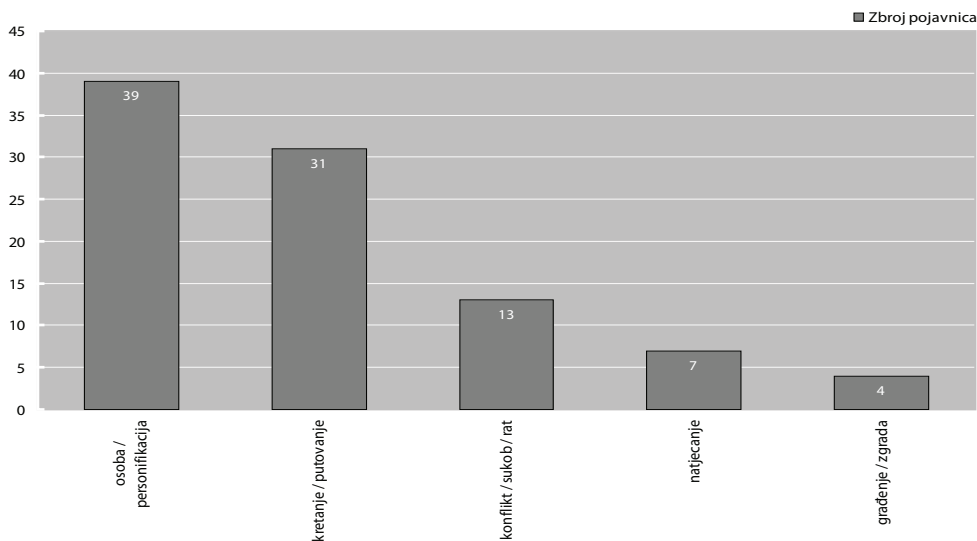
Analiza korpusa lako analiza u svojoj prvoj fazi obuhvaća identifikaciju svih izvornih i ciljnih domena u tekstu, u radu su navedene samo one domene koje se u ukupnom tekstu političara/političarki pojavljuju više od četiri puta. Proces identifikacije metaforičkih izraza slijedio je pravila koja su postavljena u projektu *Pragglejaz Group*¹³. U analizi rezultata koristili smo statističku metodu analize sadržaja. Analiza sadržaja uključuje kvantitativnu i kvalitativnu analizu korpusa. Kvantitativnom analizom odredili smo količinu podataka, a kvalitativna analiza pokazala je vrstu tih podataka.

Prikaz prikupljenih podataka i rasprava

Jadranka Kosor

Analiza obuhvaća 12 političkih intervjua, pri čemu je analizirano 12678 riječi. U okviru navedenog zbroja riječi identificirana su 204 metaforička jezična izraza. Izraz može biti jedna riječ ili više riječi.

Kao što je vidljivo u grafikonu 2, najučestalije izvorne domene jesu ove: *osoba, kretanje/putovanje, konflikt/rat, natjecanje* te *zgrada/građenje*.

▲ Grafikon 2.

Najučestalije izvorne domene
u intervjuiima s Jadrankom Kosor

¹³ Rješavanje problema identifikacije metafore u određenom korpusu temeljno je polazište kojim pobliže definiramo predmet istraživanja. Kognitivna je lingvistika krenula deduktivnim putem kojim su već postavljenu teoriju o metaforičkim konceptima nastojali upotrijebiti primjerima jezičnih metafora. Čak se i prve najreferentnije baze podataka o metafori samih osnivača teorije oslanjaju na intuitivni pristup identifikaciji jezičnih metafora. Fokus istraživanja metafore u posljednje je vrijeme upravo i prebačen na sam jezični korpus. Kako su i najeminentniji stručnjaci na području kognitivne lingvistike postali svjesni da se moraju detaljnije pozabaviti ovim problemom, formiran je tim od deset stručnjaka koji pokrivaju različita područja od stilistike, kognitivne lingvistike i psiholingvistike do primijenjene lingvistike, a među kojima su: Lynne Cameroon, Alan Cienki, Peter Crisp, Alice Deignan, Ray Gibbs, Joe Grady, Zoltan Kövecses, Graham Low, Elena Semino i Gerard Steen. Od njihovih imena skovan je naziv za projekt "Pragglejaz" (usp. Sušec, 2007). Više o "Pragglejaz projektu" na <http://www2.hawaii.edu/~bergen/ling441/MIP.pdf>.

Personifikacija je vrlo česta u jeziku političara/političarki jer recipijenta podsjeća na osobine koje inače veže uz neku osobu, što je često iskustveno bliže. Tako, npr., HDZ kao osoba iz primjera (7) šalje poruku da će izdržati sadašnje vrijeme jer je dokazala da može i gore:

- (7) HDZ je preživio puno, puno, ma neusporedivo puno težih vremena, npr. nakon smrti predsjednika Tuđmana 1999. (JK 1)

Jadranka Kosor u svojim iskazima prije svega prenosi pozitivne osobine vlastite stranke, a ostale su stranke u našem korpusu uglavnom neutralno navedene.

- (8) HDZ se, prije svega, nikad ne uspoređuje sa SDP-om. (JK 8)

U iskazima Jadranke Kosor, ali i ostalih političara obuhvaćenih istraživanjem, identificirane su metafore putovanja u odnosu na teme koje se tiču ulaska Hrvatske u Europsku Uniju te puta kojim vlastita stranka ili neka druga stranka, odnosno osobe na vlasti idu. U korpusu dakle nalazimo i ove metafore: *BAVLJENJE POLITIKOM JE PUTOVANJE, ULAZAK U EUROPSKU UNIJU JE CILJ PUTOVANJA* te metaforičku shemu *IZLAZAK IZ STAROG – KRETANJE – ULAZAK U NOVO*. Uglavnom je izražena samo jedna faza putovanja, kao u primjeru (9):

- (9) Smatramo da isti kriteriji trebaju vrijediti i pri *ulasku Hrvatske u EU*. (JK 7)

Zatim, učestala je izvorna domena *rata/konflikta/sukoba* jer je politika "mjesto" gdje se bori, brani, gubi ili zalaže za pobjedu, kao u primjeru (10):

- (10) Ne, to je moja posljednja *linija obrane*. (JK 9)

U iskazima Jadranke Kosor identificirali smo i četiri domene iz područja *zgrada/građenja*. Izraz *temelj* u primjeru (11) ukazuje na inovativnu metaforu *HDZ/STRANKA JE ZGRADA*:

- (11) I to upravo zbog njih koji su *temelj* HDZ-a. (JK 11)

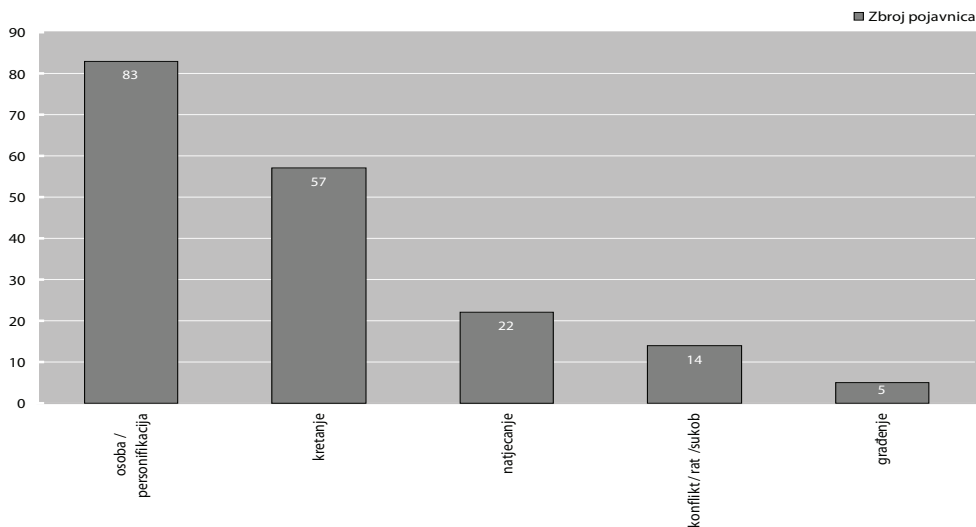
Vesna Pusić

U analiziranih 12 497 riječi u političkim intervjuima s Vesnom Pusić identificirano je 368 jezičnih metaforičkih izraza. Najučestalije izvorne domene jesu domene *osobe* (personifikacija), *kretanja*, *natjecanja*, *rata/sukoba* te *građenja*, što je vidljivo u grafikonu 3. Ciljne domene odnose se na političke, društvene i/ili državne teme.

U političkom diskursu Vesne Pusić najučestalija je personifikacija kao temelj konceptualnih metafora. Stranka Vesne Pusić (HNS) prikazana je kao sposobna osoba koja je u stanju voditi zemlju u bolju budućnost, dok je primjerice HDZ uglavnom okarakteriziran kao stranka/osoba koja to više nije u stanju, a što je vidljivo u primjerima (12) i (13):

- (12) Stavovi HNS-a su u tom pogledu potpuno jasni i odlučni. (VP 6)

- (13) To HDZ jednostavno *nije u stanju*. (VP 9)

▲ Grafikon 3.
Najučestalije izvorne domene u političkom diskursu Vesne Pusić

Ostali slučajevi personifikacije uglavnom se odnose na Hrvatsku, Europu, a manje na institucije kao što su Haaški sud, Vlada, Crkva ili na društvo općenito:

- (14) *Hrvatska* kao lider u regiji može na iskustvima Nordijskog savjeta *postići fantastične rezultate*. (VP 2)

Domenu *putovanja/kretanja* identificirali smo 57 puta. O uporabi metafora putovanja detaljnije smo govorili tijekom analiziranja korpusa Jadranke Kosor. Navedena je domena česta u političkim iskazima jer sugerira svjesnost o polazišnom mjestu, načinu putovanja, mogućim problemima na tom putu te u konačnici krećemo na put jer želimo stići na cilj koji nam je unaprijed poznat, što je vidljivo u primjeru (15):

- (15) Krovni i apsolutni cilj je *ulazak u EU*. (VP 9)

Izvorna domena *natjecanja* sugerira konceptualnu metaforu *SUDJELOVANJE NA POLITIČKIM IZBORIMA JE SPORTSKO NATJECANJE* i *AKTIVNO BAVLJENJE POLITIKOM JE SUDJELOVANJE U SPORTSKOM NATJECANJU* te je kao takva dominantna u analiziranom diskursu:

- (16) Ne mogu procijeniti, ali *navijanje* za stranke naprosto nije u sferi djelovanja Crkve. (VP 9)

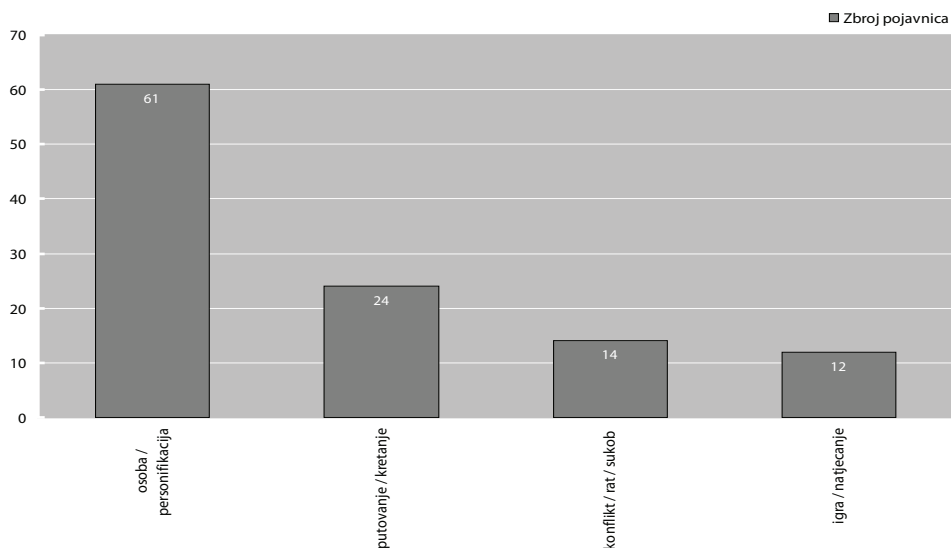
Ovdje je važno naglasiti kako je u političkom diskursu domenu *natjecanja* i domenu *rata/konflikta* teško odvojiti zato što se glagoli "pobijediti" ili "izgubiti" javljaju u obje domene. Stoga su nam u razlučivanju o kojoj je domeni riječ pomogli kontekstualni indikatori te subjektivna procjena. Domena *rata/sukoba* pojavljuje se 14 puta kao temelj kon-

ceptualnih metafora *RASPRAVA JE RAT* (usp. Lakoff, 2004), kao u primjeru (17), ili *BAVLJENJE POLITIKOM JE SUKOBLJAVANJE*, kao u primjeru (18):

- (17) ... onda oni koji vas *napadaju* nemaju pojma o čemu raspravljaju. (VP 6)
- (18) Ovo mi se više čini *kao poticaj na pobunu* koji dolazi od jednog ili dva nezadovoljna saborska zastupnika. (VP 8)

Ivo Sanader

U korpusu od 11 885 riječi u političkim intervjuima Ive Sanadera identificiran je 191 metaforički jezični izraz. Najfrekventnije izvorne domene jesu domene *osobe* (personifikacija), *putovanja/kretanja*, *konflikta/rata/sukoba* te domena *igre/natjecanja* što je vidljivo u grafikonu 4.

▲ Grafikon 4.
Najučestalije izvorne domene
u korpusu Ive Sanadera

Najčešće konceptualne metafore jesu *POLITIČKA STRANKA JE OSOBA* te *DRŽAVA JE OSOBA*. HDZ-u su u svojstvu osobe pridodane, za razliku od osobina stranke političkog suparnika, pozitivne karakteristike, kao što su snaga i vjerodostojnost, a što se vidi u primjeru (19):

- (19) Imali smo priliku vidjeti *SDP* kad je ponovno unio podjele u hrvatsko društvo svojevrsnom agresijom protiv branitelja te zaboravom i ponižavanjem umirovljenika. (IS 2)

Također, česta je izvorna domena *putovanja* koja se, kao i kod ostalih, odnosi na unutardržavne teme te integraciju u Europsku Uniju:

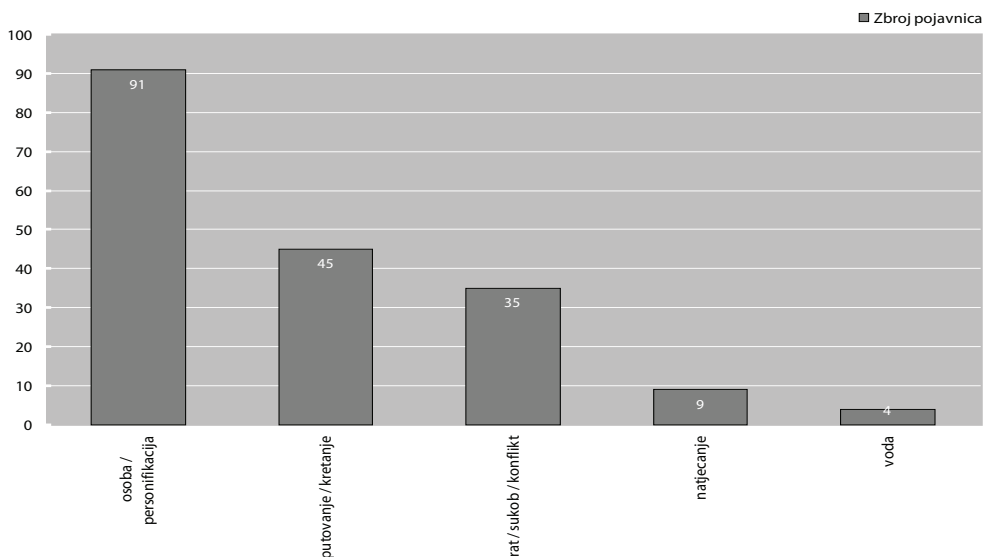
- (20) Hrvatska će *ići prema* Europi neovisno o tome kakve su političke konstelacije u susjednim zemljama. (IS 10)

U analiziranom diskursu prisutne su metafore *RASPRAVA JE RAT, BAVLJENJE POLITIKOM JE SUKOBLJAVANJE, BAVLJENJE POLITIKOM JE SUDJELOVANJE NA (SPORTSKOM) NATJECANJU* te *POLITIČKI IZBORI SU (SPORTSKO) NATJECANJE*. Tako se stranka i/ili Ivo Sanader bori za nadmoć, kao u primjeru (21), ili (ne) želi pridobiti nove glasače, kao u primjeru (22). Sudjelovanje na izborima uglavnom je predstavljeno kao sportsko natjecanje u kojem postoje pobjednici i gubitnici, kao u primjeru (23). Opseg rada ne dopušta detaljnu analizu svih primjera iz teksta.

- (21) U politici se morate *boriti*. (IS 9)
- (22) Ne, nikad nisam najavio *osvajanje* Rijeke. (IS 9)
- (23) Ne podcjenjujem ih, no meni su obojica *bezopasni takmaci*. (IS 5)

Stjepan Mesić

U analiziranih 12 206 riječi u intervjuima Stjepana Mesića pronalazimo 303 metaforička jezična izraza. U grafikonu 5 prikazane su najučestalije izvorne domene.

▲ **Grafikon 5.**
Najučestalije izvorne domene
u korpusu Stjepana Mesića

Ako govorimo o konceptualnim metaforama koje su temeljene na personifikaciji, najčešće su metafore ZEMLJA JE OSOBA. Najčešće se personificiraju Hrvatska i Europa.

- (24) ... a drugo, *Hrvatska* želi svoja sredstva ulagati u aktiviranje svoje privrede. (SM 3)

U korpusu je Hrvatska osoba koja želi napredovati, ali se trenutačno ne nalazi u najboljoj situaciji te joj je potrebna pomoć:

- (25) ... a *Hrvatskoj* se može pomoći samo ako je kapital siguran. (SM 3)

Uz veliki broj personifikacija zemlje u iskazima Stjepana Mesića devetnaest se puta pojavljuje neka institucija kao osoba. Tako nas na konceptualnu metaforu *INSTITUCIJA JE OSOBA* u primjeru (26) upućuje riječ Haag:

- (26) I *Haag* je tražio materijale. (SM 4)

Budući da je predsjednik nestranačka osoba, u iskazima nalazimo manji broj personifikacija koje se odnose na pojedine stranke. U samo tri primjera imenovana je stranka HDZ kao osoba, a u ostalim primjerima stranke nisu imenovane.

Većina metafora kretanja odnosi se na metafore *SVRHE SU DESTINACIJE* te metaforičku shemu *POLAZIŠTE – PUT – CILJ*. U navedenim konceptualnim modelima agens se kreće od destinacije do destinacije kako bi ostvario cilj. U korpusu Stjepana Mesića to su metafore koje ukazuju na cilj (ulazak u Europsku Uniju) ili govore o kretanju Hrvatske na svom putu u bolju budućnost, kao u primjeru (27):

- (27) ... izbori u kojima se odlučuje o *pravcu kojim Hrvatska* ide na unutarnjem i vanjskom planu. (SM 2)

Metafore putovanja česte su u političkom diskursu zato što omogućavaju evaluaciju postignuća na tom putu, što određeni političari mogu upotrijebiti kako bi naglasili svoje sposobnosti (usp. Charteris-Black, 2005: 93). Izvorna domena *rata/sukoba/konflikta* treća je po učestalosti. Navedena je domena česta u političkom diskursu jer se stranke uglavnom bore za svoje birače, brane svoja stajališta koja su ugrožena, imaju neprijatelje u protukandidatima i ostalo, kao u primjeru (28):

- (28) Budući da to više ne mogu, sada jako *napadaju* ovu vlast. (SM 3)

Iako je domena *vode* u tekstu upotrijebljena samo četiri puta, zanimljivo je spomenuti da se uglavnom upotrebljava uz ciljnu domenu *kapitala* (hrvatskog) koji teče kao u (29):

- (29) ... da je dobrim dijelom ostala bez svojega kapitala koji je *iscurio* na razne načine i da prvo treba vratiti taj kapital. (SM 3)

ZAKLJUČAK

U ovom se radu istražuje upotreba konceptualnih metafora u političkom diskursu iz tekstnolingvističke, pragmatolingvističke te kognitivnolingvističke perspektive. Način realizacije konceptualnih metafora u korpusu koji je analiziran izravno je u međuodnosu s tekstnom vrstom politički intervju.

Politička komunikacija predstavlja tip interakcije, odnosno javne komunikacije koja se odvija putem raspoloživog jezičnog znanja u području političkog djelovanja. Persuazivnost jezika politike, uz ostala jezična sredstva, ostvaruje se uporabom konceptualnih metafora, o čemu govore i brojna lingvistička istraživanja, a posebno ona s engleskoga i njemačkoga govornog područja.

Ulogu metafore u aktiviranju svjesnih, odnosno nesvjesnih emocionalnih asocijacija prikazali smo na primjerima u poglavlju koje se bavi analizom rezultata istraživanja. Istraživanje je pokazalo kako su dominantne konceptualne metafore u analiziranom političkom diskursu konvencionalizirane metafore, dakle visoko frekventne u svakodnevnom jeziku. U skladu s tim, one su govorniku iskustveno bliže te je pretpostavka da su utoliko i učinkovitije u realizaciji persuazivne jezične funkcije. Mogli bismo zaključiti kako osobi koja se aktivno bavi politikom svjesnost o navedenom može omogućiti uspješnije prenošenje svojih stajališta te pridobivanje naklonosti onih koji ta stajališta čitaju i/ili slušaju.

Analiza rezultata ovog istraživanja obuhvaća identificiranje te prikaz onih izvornih domena koje su u istraženom korpusu dominantne, što predstavlja početnu fazu bavljenja ovom temom. Postavke samog istraživanja djelomično su određene na temelju analize istraživanja engleskog lingvisti Jonathana Charteris-Blacka. Navedeno je služilo kao smjernica u analizi rezultata ovog istraživanja.

U analiziranom političkom diskursu pronalazimo metafore koje političare, njihova stajališta i stranku prikazuju u pozitivnom svjetlu, a stranački je protivnik najčešće neprijatelj protiv kojeg se valja boriti ako građani žele da njihova zemlja ide dobrim putem u bolju budućnost. U istraživanju Charteris-Blacka metafore putovanja i personifikacije pojavljuju se u govoru svih sedmero analiziranih angloameričkih političara/političarki, no bitno je napomenuti kako nisu uvijek i dominantne. Provedeno istraživanje pokazalo je kako su u svim intervjuima s hrvatskim političarima/političarkama najfrekventnije i najučestalije također metafore temeljene na personifikaciji, a osobito *STRANKA JE OSOBA, DRŽAVA JE OSOBA*, te metafore putovanja, poput metaforičke sheme *POLAZIŠTE – PUT – ODREDIŠTE*.

Personifikacija je persuazivna jer iznosi stajališta, osjeća je i vjerovanja o ljudima, što se onda prenosi na naša stajališta, osjeća je i vjerovanja o stvarima ili drugim entitetima kao što su država, stranka te ostalo. Personifikacijom se dakle izravno ili neizravno određuje vrijednost nečega i/ili nekoga te se kao takva prenosi recipijentu. Tako se uz određene entitete vežu pojmovi koji pozitivno ili negativno evaluiraju, ovisno o komunikacijskoj namjeri. U svim intervjuima se primjerice stranka kojoj pripada intervjuirana osoba poistovjećuje s osobom koja u svakom pogledu pridonosi boljitku Hrvatske i njezinih građana.

Metafore putovanja izrazito su frekventne u analiziranom diskursu. Koncept putovanja uključuje fizičko kretanje od polazišne točke do cilja. Polazišna je točka najčešće u sadašnjem vremenu te je poznata, a određište je uglavnom u budućnosti te kao takvo ne mora biti poznato. Izvorna se domena *putovanja/kretanja* uglavnom upotrebljava kako bi se referiralo na unaprijed određen cilj koji može biti na primjer pobjeda na izborima, ulazak u Europsku Uniju ili bolja budućnost zemlje općenito. Uz navedeno metafore putovanja sugeriraju svjesnost političara o tome kako imaju jasnu viziju gdje bi se u određeno vrijeme država/stranka trebala nalaziti, što pretpostavlja planirani napredak. Metafore putovanja stoga se pokazuju kao izrazito persuzivne u političkim govorima.

Visoka frekventnost ili konvencionaliziranost metafora kojima je izvorna domena *rata/sukoba/konflikta* proizlazi iz njihove iskustvene blizine govorniku nekog jezika. U analiziranom je korpusu domena *rata/konflikta/sukoba* nakon personifikacija te izvorne domene *putovanja/kretanja* najučestalija domena. Metafore *rata/sukoba/konflikta* prisutne su i u svim govorima angloameričkih dužnosnika (Charteris-Black, 2005) osim u analiziranom korpusu Winstona Churchilla te starijeg i mlađeg Georga Busha. Zanimljivo je istaknuti kako su upravo u govorima Margaret Thatcher takve metafore najučestalije. U hrvatskom korpusu nema razlike u učestalosti u odnosu na spol osobe. Uz koncept *rata/konflikta/sukoba* izrazito je česta i uporaba pojmova vezanih uz koncept sporta, odnosno natjecanja, pri čemu je često teško razlučiti je li riječ o metafori konflikta ili o metafori sporta, odnosno natjecanja.

U ovom je radu naglasak stavljen na identifikaciju izvornih domena u konceptualnim metaforama. Zaključno možemo reći kako u odnosu na izvorne domene nema velike razlike u hrvatskom i angloameričkom korpusu.

Literatura

- >Adamzik, Kirsten (2004) *Textlinguistik, Eine einführende Darstellung*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- >Brinker, Klaus (2005., 6. izdanje) *Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in die Grundlage und Methoden*. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH&Co.
- >Dürscheid, Christa, Kircher, Hartmut, Sowinski, Bernhard (1995., 2. izdanje) *Germanistik*. Köln, Weimar, Wien: Böhlau Verlag.
- >Charteris-Black, Johathan (2005) *Politicians and Rhetoric: the Persuasive Power of Metaphor*. New York: Palgrave Macmillan.
- >Eroms, Hans-Werner (2008) *Stil und Stilistik, Eine Einführung*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- >Grady, Joseph (1999) A typology of motivation for conceptual metaphor: Correlation vs. resemblance, str. 79-100, u: Gibbs, Raymond W., Steen, Gerard (ur.) *Metaphor in cognitive linguistic*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Co.
- >Glovacki-Bernardi, Zrinjka (2004., 2. izdanje) *O tekstu*. Zagreb: Školska knjiga.
- >Ivanetić, Nada (2003) *Uporabni tekstovi*. Zagreb: Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- >Janich, Nina (2003., 3. izdanje) *Werbesprache. Ein Arbeitsbuch*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- >Kövecses, Zoltan (2002) *Metaphor: A Practical Introduction*. New York: Oxford University Press.
- >Lakoff, George, Johnson, Mark (2004., 4. izdanje) *Leben in Metaphern*. Heidelberg: Carl-Auer Systeme.
- >Lakoff, George (1987) The death of dead metaphor, *Metaphor and Symbol* 2 (2): 143-147.
- >Lakoff, George, Johnson, Mark (1999) *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought*. New York: Basic Books.

- >Searle, John R. (2003) *Sprechakte, Ein sprachphilosophischer Essay*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.
- >Stanojević, Mateusz-Milan (2009) Konceptualna metafora u kognitivnoj lingvistici: pregled pojmova, *Suvremena lingvistika* (68): 339-369.
- > Sušac, Vlado (2007) *Konceptualna metafora u političkom govoru*, neobjavljena doktorska disertacija, Sveučilište u Zadru, Zadar.
- > Žic-Fuchs, Milena (1992) *Znanje o jeziku i znanje o svijetu: semantička analiza glagola kretanja u engleskom jeziku*. Zagreb: Biblioteka SOL, Filozofski fakultet, Odsjek za opću lingvistiku i orijentalne studije.

Internetski izvori

- ><http://www2.hawaii.edu/~bergen/ling441/MIP.pdf> (12.04.2010.)
- ><http://www.jutarnji.hr/jadranka-kosor--voli-parabole--a-inspiraciju-crpi-iz-kucanskih-poslova/736795/> (12.05.2010.)

TABLICE S POPISOM INTERVJUA

Tablica 2. Popis intervjua s Jadrankom Kosor

broj	godina	DNEVNE NOVINE / TJEDNIK	zbroj riječi
JK 1	2009.	GLOBUS broj 974, str. 6-11	1524
JK 2	2008.	VJESNIK http://ns1.vjesnik.com/pdf/2008%5C08%5C26%5C04A4.PDF (02.05.2010.)	1267
JK 3	2009.	JUTARNJI LIST http://www.seebiz.eu/hr/makroekonomija/hrvatska/jadranka-kosor-place-i-mirovine-necemo-smanjivati,50143.html (12.05.2009.)	313
JK 4	2008.	VJESNIK http://www.savjest.com/intervju.php?s_vjest_id=485&title=intervjui:intervju:jadranka-kosor-bit-cemo-jos-jedna-naspjesna-vlada (20.04.2010.)	1237
JK 5	2006.	VJESNIK http://www.savjest.com/intervju.php?s_vjest_id=1906&title=intervjui:intervju:znam-da-gotovina-ima-puno-povjerenje-u-vladu (19.04.2010.)	1099
JK 6	2004.	GLOBUS broj 691, str. 38-41	501
JK 7	2009.	VJESNIK http://www.savjest.com/intervju.php?s_vjest_id=480&title=intervjui:intervju:jadranka-kosor-radi-ulaska-u-eu-necemo-zrtvovati-ni-komadic-svog-teritorija (19.04.2010.)	1420
JK 8	2009.	VEČERNJI LIST ponedjeljak 06.07.2009., str. 4	689
JK 9	2009.	JUTARNJI LIST ponedjeljak 06.07.2009., str. 2-3	493
JK 10	2005.	VJESNIK http://www.savjest.com/intervju.php?s_vjest_id=1872&title=intervjui:intervju:vladin-cilj-je-povecanje-standarda-gradana (17.04.2010.)	573
JK 11	2009.	GLOBUS broj 989, str. 6-11	1876
JK 12	2010.	VEČERNJI LIST utorak 06.07.2010., str. 8-11	1686
UKUPNO			12678

Tablica 3. Popis intervjua s Vesnom Pusić

broj	godina	DNEVNE NOVINE / TJEDNIK	zbroj riječi
VP 1	2007.	SLOBODNA DALMACIJA http://www.slobodnadalmacija.hr/20071110/spektar02.asp (25.04.2010.)	1119
VP 2	2007.	SLOBODNA DALMACIJA http://arhiv.slobodnadalmacija.hr/20021026/sdmagazin02.asp (19.04.2010.)	894
VP 3	2007.	NOVI LIST http://vesna-pusic.hns.hr/?p=89 (19.04.2010.)	1045
VP 4	2005.	NOVI LIST http://www.novilist.hr/Default.asp?WCI=Rubrike&WCU=285A28592863285B2863285A28582858285D286328962897289E28632863286328632863285828630 (20.04.2010.)	954
VP 5	2007.	GLOBUS broj 879, str. 34	1876
VP 6	2002.	NACIONAL http://www.nacional.hr/articles/view/10395/ (22.04.2010.)	2043
VP 7	2003.	NOVI LIST http://www.novilist.hr/Default.asp?WCI=Rubrike&WCU=285A28582863285928592863285A28582858285B2863286328632863286328582863T (21.04.2010.)	965
VP 8	2007.	VEČERNJI LIST http://vesna-pusic.hns.hr/?p=84 (22.04.2010.)	1452
VP 9	2003.	NACIONAL http://www.nacional.hr/clanak/10754/ako-hdz-osvoji-vlast-hrvatska-nece-prezivjeti (21.04.2010.)	2149
UKUPNO			12497

Tablica 4. Popis intervjua s Ivom Sanaderom

broj	godina	DNEVNE NOVINE / TJEDNIK	zbroj riječi
IS 1	2003.	GLOBUS http://www.globus.com.hr/Clanak.aspx?BrojID=30&ClanakID=281 (23.04.2010.)	626
IS 2	2007.	VEČERNJI LIST http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/ivo_sanader_predsjednik_vlade_i_hdz_a_promijenit_cu_sastav_vlade_nakon_izbora_vecernji_list_6_lipnja_2007 (16.04.2010.)	1002
IS 3	2007.	JUTARNJI LIST http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/sanader_30_lipnja_predstavit_cu_novi_hdz_za_novo_vrijeme_jutarnji_list_09_06_2007 (12.04.2010.)	1523
IS 4	2007.	SLOBODNA DALMACIJA http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/izbrisat_cemo_deficit_dr_ivo_sanader_predsjednik_vlade_republike_hrvatske_slobodna_dalmacija_9_lipnja_2007 (18.04.2010.)	1314
IS 5	2007.	VEČERNJI LIST http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/predsjednik_vlade_ivo_sanader_o_predstojecoj_izbornoj_utrci_13_sijecnja_2007 (19.04.2010.)	1238
IS 6	2006.	GLOBUS http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/predsjednik_hrvatske_vlade_dr_ivo_sanader_pobijedit_cu_i_racana_i_cacica_i_dapica_20_prosinca_2006_globus (21.04.2010.)	1087
IS 7	2005.	VEČERNJI LIST http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/vladam_odlucno_a_ne_kalkulantski_7_prosinca_2005_vecernji_list (13.04.2010.)	1713
IS 8	2005.	SLOBODNA DALMACIJA http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/hajdukov_sam_po_rodenu_i_uvjerenju_5_studenoga_2005_slobodna_dalmacija (15.04.2010.)	1202
IS 9	2004.	NOVI LIST http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/carli_del_ponte_nista_nisam_obecao_za_pozitivan_avis_24_travnja_2004_novi_list (17.04.2010.)	1296
IS 10	2003.	VEČERNJI LIST http://www.vlada.hr/hrvatski/premijer/aktualnosti/intervjui/sposobne_necemo_micati_31_prosinca_2003_vecernji_list (22.04.2010.)	884
UKUPNO			11885

Tablica 5. Popis intervjua sa Stjepanom Mesićem

broj	godina	DNEVNE NOVINE / TJEDNIK	zbroj riječi
SM 1	2010.	JUTARNJI LIST http://www.jutarnji.hr/stjepan-mesic-zao-mi-je-milana-bandica----ipak-smo-mi-prijatelji/786935/ (19.04.2010.)	410
SM 2	2004.	SLOBODNA DALMACIJA http://arhiv.slobodnadalmacija.hr/20041103/temedana01.asp (17.04.2010.)	1213
SM 3	2000.	SLOBODNA DALMACIJA http://arhiv.slobodnadalmacija.hr/20001223/novosti.htm (21.04.2010.)	2947
SM 4	2004.	NACIONAL http://www.predsjednik.hr/Default.aspx?art=10868&sec=708 (19.04.2010.)	494
SM 5	2004.	NOVI LIST http://www.predsjednik.hr/Default.aspx?art=10810&sec=708 (20.04.2010.)	928
SM 6	2004.	JUTARNJI LIST http://www.predsjednik.hr/Default.aspx?art=10186&sec=708 (19.04.2010.)	1252
SM 7	2003.	VJESNIK http://www.predsjednik.hr/Default.aspx?art=10094&sec=708 (21.04.2010.)	2148
SM 8	2003.	GLOBUS http://www.predsjednik.hr/Default.aspx?art=9829&sec=708 (19.04.2010.)	1075
SM 9	2010.	SLOBODNA DALMACIJA http://www.savjest.com/intervju.php?s_vjest_id=1727&title=intervjui:intervju:stipe-mesic-kod-mosora-zar-vam-ja-slicim-na-ivu-josipovica (18.04.2010.)	1739
UKUPNO			12206

CONCEPTUAL METAPHORS IN POLITICAL INTERVIEWS

Nikolina Borčić

ABSTRACT *This paper presents preliminary research findings on the use of conceptual metaphors in political interviews in Croatian newspapers and magazines. The language of a successful politician is the language of persuasion that convinces an audience of what is right or wrong. Political leaders mobilize their followers by using highly effective rhetorical strategies, such as conceptual metaphors. Our opinion is that the choice of metaphor is often essential to its rhetorical persuasiveness. Based on these theoretical considerations, we have analyzed the use of metaphors, combining both quantitative and qualitative text analysis with a focus on identification and interpretation of source domains. Our corpus encompasses 49266 words from 40 political interviews given by Croatian politicians Jadranka Kosor, Vesna Pusić, Ivo Sanader and Stjepan Mesić. Our research findings reveal that metaphors used by Croatian politicians are based either on personification or on the use of source domains of journey and conflict/war.*

KEY WORDS

CONCEPTUAL METAPHOR, METAPHOR ANALYSIS, SOURCE DOMAIN, TARGET DOMAIN, POLITICAL COMMUNICATION, POLITICAL LANGUAGE, POLITICAL INTERVIEW, PERSUASIVENESS

Author Note _____

Nikolina Borčić :: VERN' University of Applied Sciences, Croatia :: nikolinaborcic@gmail.com